EESTI PÄEVALEHT

Nr. 117 (348) Reedel, 20. mail 1960 2. aastakäik

Spionaazhi alal pole keegi purustanud vene rekordeid

NEW YORK — N. Liidu kaebus Lockhead U–2 lennuki asjus tuleb esimesele käsitlemisele ÜNO Julgeolekunõugus 23. skp. Gromyko vene prokurörina saabub New Yorki juba laupäevaks. Londonis peetakse seda nõukogude võitlust "rahvusvaheliste normide austamise" eest tsiinismi ülimaks tipuks, arvestades kõikjal peagu jooksval lindil avastatavate vene spioonide erksa tegevusega ja kommunistide hoiakuga kui ÜNO:s on näiteks puudutatud "nõukogude verepulmi" ja muid normide austamist avaldas, et pärast 2. Maailmasõda on vabas maailmas avastatud üle 100 vene spioonI ja 8 neist on töötanud diplomaadipassidega N. Liidu saatkonnas Washingtonnis. Seda rekordit pole ületanud ükski riik maailmas.

UUDISEID... LÜHIDALT

NEW YORK — Ameerikliaste lennuki mahatulistamine Sverdlovskis jatkub nüüd vastava järelmänguga ÜNO Julgeolekunõukogus, kuhu saabus Gromyko telegraafiline küsimuse pärevakorda võtmiseks. Nõukogu astub kokku esmaspäeval, kus küsimus otsustatakse. Gromyko palub muide ÜNO koheseid samme, et peatada USA "provokatsioonid ülelende, mis kujutavad ähvardust maailma rahule ja mida USA tunnistab olevat ühek eeds aplikatsioonist". Arvatavasti saabub protesti pärevakorda võimisel Gromyko ise prokurörina New Yorki. USA esindaja ÜNO-s Henry C. Lodge tähendas telegrammi sisu teatavaks saamisel: Selle asemel, et paisata näkku selliseid süüdistusi, peaksime kõik aitama selleks kaasa, et takistada äkilist surmavõimalust aatomrelvade lillatusrünnakuks.

LONDON — Nõukogude Liidu nn. "kultuurlegatsioon" üks liikmeid, milline kuiskanud Shotimaad, hüppas ekskursionist ära ja palub nüüd asüülilõigust Suur-Britannias, teatab väliministeerium. Viimane ei ilmateatele mingit omapoolset kommentaari, kuna vastav palve tuleb otsustamisele shoti ametastitsis.

BERLIIN — Hrushtshov jõudis neljap. lõuna paigu läa Berliini, kus teda Schönefeldi lennuväljal vastu võttis Ulbrichti ja Grotewohliga eesotsas kogu punase rezhiimi koorekiht. Teel lennuväljalt linna paistas tänavald 2000 militsat. Lennuväljal jagati kogunenud pealtvaatajatele lima maksuta punaseid lippe, millega külalisele kästi lehvitada. Omra tervitusk õnes ülistas Ulbricht Nikitat selle panuse eest Parilisis, kus ta "nii vankumatult võitles rahvusvahelise õiguse prinsiipide eest". Nikita oli rõõmus, et viis jälle vihlida "sotsialistliku maa pinnal ja sellel rahuarmastaval maal oma vanade sõpradega.". Parisi konverentsi kokkuvarisemises süüdistas ta USA-d, kus tema arvates on ülevõimust saanud jällegi ringkonnad, millised võitlevad rahusvahelise pinge alandamise vastu. Eitasi töötas Nikita, et N. Liit teeb selleks kõik, et saada kokku tippkonverentsi 6—8 kuu jooksul. Kõik pidavat nüüd pingutama, et suudetaks tõestada rahuliikku kocksistents. Probleemid, mida peaks tippkonverentsil puudutama, ei ole kaotanud oma aktuaalsust. Üks sellistest olla ka rahuleping Saksamaaga ja teine Lääne-Berliini küsimus. Ma tuiin siia, et neid küsimusi siin sõeluda, üttas ta.

WASHINGTON — Niihästi ameerika kui ka teistes läänerikkide diplomaatilistes ringkondes tuntakse hirmu, et Hrushtshov ei arvestaks valestimillist tähtsust sõaltpoolt osutatakse Berliinile. Toonitatakse, et Berliini ottamata "äraloikamine" võiks kutsuda esile 3. Maailmasõja.

NEW YORK — Paljud ameerika reisibürood on lihenduses Nõukogude ja USA vahelise pinge suurenemisega kustutanud oma programmist juba varem väljakuulutatud turismireiside korraldamise N. Liitu celoleval suvel.

MOSKVA — Nobeli laureaat kirjanik Boris Pasternak on oma kodus Peredelkinis, Moskva lähedal äkitselt tõsiselt halgestunud. Ta kannatab raske südamehaiguse all, millele on lisandunud veel verejooks maos.

TOKIO — Umbes 4000 üliõpilast, kommunisti ja vasakpoolsete ametühingute liiget möödaläinnas korraldatud protestimiitingul Jaapani-USA vastastikkuse julgeoleku pakti annuleerimist.

Venemaa kuld külmas sõjas

BONN — See on nüüd juba traditsioon: Londonis maanduvad N. Liidu kullalennukid. Kulda Moskvast ostab Inglise Pank. Esimesed kullakangid, milledel laubamärgina vasar ja sirp, saabusid a. 1952. Sellest ajast peale lääs kaotas oma monopoli kulla ekspordis — ja ka kulla osas üldse. Ei ole kahtlust, et praegu Nõuk. Liit rahvusvahelisel kullaturul võidujõu koha. Vastava statistika kohaselt, mis avaldati Lääne-Saksamaal, müüsid vene lased maailmaturul kolme aasta jooksul (1956—1958) 550.000 kilo kulda. Nii nad teenisid enam kui 700 miljonit dollarit, mille eest nad ostsid võid, masinaid, vilja ja suhkrut Arvatakse, et umbes sama palju kulda N. Liit toodab praegu aastas ja on sellega Lõuna-Aafrika kõrval, kus toodetakse aastas keskmiselt 17 miljonit untsi (üle 500.000 kg), maailma suurim kullaprodutsent.

Olevikust ja minevikust

N. Liidu tuginimine maailma kullatirule raskendab USA valitsusel dollari devalveerimist. Praegu dollari kurss oleneb kulla hinnast (35 dollarit untsi), mis määrati kindlaks juba a. 1934. Praegu aga on kuld maailmaturul kallim. Sellega oleks praegu ka USA-s õige kulla hind — 70 dollarit untsi.

Dollari devalveerimise nõude (50% võrra) esitas USA rahandusekspert Puck. Tema arvestiste kohaselt dollar omab praegu veel ainult 47% oma 1940. a. ostujõust. Ta kattis kuld a. 1940 umbes 27% kõikidelevast rahast, praegu ta katab ainult 8,2%. Ehareaalne (oday) kullahind on põhjuseks, et kuld vooluk USA-st välja, sest kaubavahetuses välisriigid eelistavad praegu dollarile kulda. Ka süüdistatakse valitsust, et ta annab raha rohkem välja kui rahakott lubab (välisabi, relvastus jne.). Arvustajad aga unustavad, et vahuidsta puudaks ka kullal ja stabiilsel dollaril väärtus.

Aastakümne jooksul USA oli maailmas suurim kuliamaa.

Varukuld asub Kentuckys — Fort Knoxis, mida peetakse maailma kõige kindlamaks soomuskapiks.

Selles soomusvaramus, millel oma valvemeeskond, raadiosaatja ja otsellhendus lähema sõjaväe üksusega, säilitatakse USA kangikuld, mille väärtus praegu 12 miljardit dollarit.

Aastal 1958 USA müüs — ja andis välja — kulda 2,2 miljardi dollari väärtuses, a. 1959 — 1,6 miljardi dollari väärtuses. Selle tõttu kullavarud vähenevad. Mõni aasta tagasi need ulatusid üle 23 miljardi dollari, langesid aga möödunud aasta lõpul 20 miljardile dollarile.

Kõnu dollari devalveerimisest põhjustab USA sisseturul kullapaniku. Lisaks ostetakse ka aktsiaid või paigutatakse vaba raha välismaale. Euroopas on praegu USA-l kapitali 4 miljardi dollari väärtuses. Lisaks USA kodanikele dollari devalveerimine tabaks valuutk ka Euroopa riike, kellegel suured dollarivarud. Nii on näiteks Lääne-Saksa Liidupangal rahakattena 6 miljardi marga väärtuses dollareid. Samuti oleks see lõgiks Euroopa riikide ekspordile, sest dollari devalveerimise korral USA kaubad muutuvad poole odavamaks. Tasakaalu säilitamiseks peavad siis kõik dollarimaad rahakurssi muutma. Sellega jääks olukord endiseks, ainult kulla hind tõuseks.

See oleks aga kasuks ainult N. Liidule, kes siis paiskaks tohutul määral kulda maailmaturule.

Olelatakse, et praegu USA ja N. Liidu kullavarud on võrdsed. Selle tõttu võib arvata, et kui USA valitsus majanduslikel kaalutlusel pooldab dollari devalveerimist, poliitilistel põhjustel ei loobub sellest, sest kuld — ja ja läbi aastatuhandete — ei tähenda mitte ainult rikkust, vaid ka võimu, ja nüüd ka ühte relva külmas sõjas.

(VE)

EESTI PÄEVALEHT

Toimetaja Juhan Kokla
Toim.sekr. H. H. Puusepp
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.) J. A. Selander

Realomistus:
EESTI MAJAS, Stockholmis, eisesäälk, Kocksgatan 8
Aadress: Box 16320, Stockholm 16
Telefon: 21 84 46

Abiõnnestus ja tellitus:
Aadressa: Eskilstuna, Box 120, Uppl. C. Telefon: 016/427 50

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 65; —
Poolaasta ..... kr. 34; —
Veerandaasta ..... kr. 17. 50
Kuu ..... kr. 6; 50

Kuulutusehind 50 öörl mm.

Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB Eskilstuna 1960

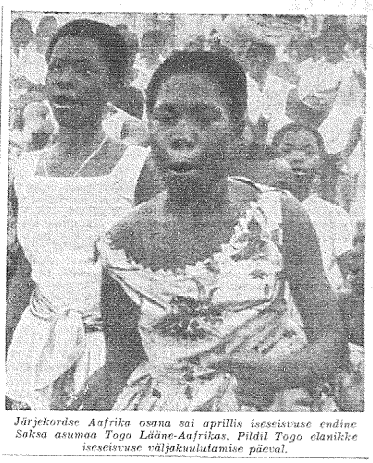

Järjekordse Aafrika osana sai aprillis iseseisvuse endine Saksa asumaa Togo Lääne-Aafrikas. Pildil Togo elanikke iseseisvuse väljakuulutamise päeval.

Näitus Kungshallis Stockholmis avatakse seisipäeval

Stockholmis Kungshallenis, Kungsgatanil toimub 24. maist — 28. maini näitus SEEPAKAST MEIE POGENESIME, mis on avatud kl. 10.00—21.00 iga päev.

Programm on järgmine:

Teisipäeval 24. mail kell 10.00: näituse avamine, kell 19.30: protesti-koosolek: kõnedega esinevad prof. Bertil Ohlin, dir Jarl Hjalmarson, prof. Birger Nerman.

Kolmapäeval 25. mail kell 19.00: Eesti õhtu: Sõnavõtt Ivo Illisteit. Muusikalises osas: sopran Lehti Aug, tenor Raimond Raidve klaveril saadab Harri Klisk.

Neljapäeval 26. mail: Läti päev — kell 18.00: päevakohane kõne — fil. dr Bruno Kalnina, kell 19.00: kontsert — esineb Reitersi koor Andris Vitolina'l juhatusel, Nellija Zalite esitab klaverisoolosid. Film: Kuidas okupeeriti Läti ja Balti riigid aastatel 1940—1941.

Reedel 27. mail kell 19.00: Ungari õhtu. Kõne pastor Jozsef Glatz. Muusikalises osas: ooperilaulja Erno Talas, saadab Annie Kundler, klaverisoolosid esitab pianist Janos Solyom. Oma luulet esitab luuletaja Geza Thinsz.

Laupäeval 28. mail kell 18.00: Poola õhtu. Kõne dr M. Lisinskilt. Esineb poola kvartett. Poola klaverimuusikat.

Näitusel on välja pandud ca 70 pilt-montaažhi kommunistliku agressioonij ja terrori kohta, samuti põgenikeprotokollecmidest.

Eesti, Läti, Poola ja Ungari esinevad eriosakondadega.

Kaasmaalased Stockholmis ja lähedastes kaskustes; külastage seda ainulaadset näitust ja võtke kaasa oma rootsi sõpru ja tuttavaid!

Balti Komitee.
Euroopa Ikestatud Rahvaste Nõukogu Stockholmi Delegatsioon.

Raskusi näituse ruumidega

Nagu "EPL" näituse korraldajate ringkonnasi kuuleb, olla tekkinud raskusi Kungshallenji näituse-ruumide omanikuga, kes olla korraldajaile piiidnud survet avaldada, et need kõrvaldaks näitusell "antikommunistliku materjali". Ta olla ähestanud, et "miks ei pandavat välja N. Liidust lõusaid pilte". Näituse korraldajad, kellel on ruumide üürileping, on nõudluste energiliselt vastu astunud ühe Stockholmi advokaadifirma kaudu.

A. Varma valiti tagasi liberaalide esimeheks

Eesti liberaaldemokraatliku koondise aastakoosolekul valiti koondise esimeheks tagasi min. Aleksander Varma, abiesimeheks E. Ramson, H. Mark, peasekretäriks Rein Kõrgma, sekretäriks M. Varep, laekuriks K. Käärik ja liikmeiks A. Horm, Helo Lüüs, Helmi Mäele, V. Tauli, E. Tõnnson, Artur Terras ja Tõnis Tõnisson.

Esindajateks Liberaalide Uniooni valiti A. Varma, asemikuks E. Aruja ja esindajateks Kesk- ja Ida Euroopa Liberaal-demokraatliku Liitu New-Yoris V. Obet ja O. Olesk.

Möödunud aastal võeti osa kolmest rahvusvahelisest ja kokkutulekust, osa on võetud ka rootsi Folkpartei kokkutulekust. Aasta jooksul on peetud kaks klubiõhtut ja osa võetud Upsalas toimunud erakondade vaielusõhtust. Aasta jooksul on vahejaaeduel kaks hületäänt.

Koondise liikmed A. Horm, H. Mark, Cara ja Tõnis Tõnisson ja M. Varep võtsid osa Viinis juulis ja augustis korraldatud kommunistliku noorte festivaali puhul korraldatud antikommunistlike noorte vastuaktsioonist.

Liberaalide Uniooni XI kongressist oktoobris Põhja-Itaalias Gardnes võttis osa Koondise esimees A. Varma, noorliberaalide kongressist Helmstedtis H. Mark.

Koondise esindajad käisid prof. B. Ohlin'i tervitamas tema 60 aastinnipäeva puhul. Folkpartei 25 a. juubeli kokkutulekust võeti osa.

S-dast Folkpartei kongressist veebruaris k. a. Forestas, kus arutelutati erakonna kavaisid võttis osa A. Horm. On loodud ühe kontakt Folkpartei juhtkonnaga erilise kontaktkomisjoni kaudu, mis on võimaldanud kogu eestlaskonnale oluliste kultuuriliste, haridusalliste ja poliitiliste küsimuste kandmist riigipäevale ja parlamendi komisjonidesse. Koostöö tulemusena toimub 18—23 juunini suvekursus eestlastele Breviki rahvaülikoolis Lidingöl, millest osavõtmiseks 25 eestlast saavad tasuta sõidu ja ülalpidamise.

Gümnaasiumi on lõpetanud

Göteborgi tütarlaste gümnaasiumis Eha Kornel ning Eksjö gümnaasiumis Toivo Nugin Svinhultist.

Laste mänguring 29. mail.

EELK Stockholmi koguduse laste mänguring peab kahjuks pühap. 22. mail ära jäämа, kuna ruumid on teiseks ostarbeks välja üüritud. Palutakse seevastu lapsi tuua mänguringi järgmisel kell 15, mis on viimane kokkulek enne suvevaheaega. Korraldatakse ka kohvilauda vanematele ja kogudusse õpetaja soovib vanematega jagada majadid ning kogemusi senise töö alusel.

Kõnõlin elu

ESKILSTUNA

Emadepäeva aktus

peetakse pühapäeval 22. mail KFUM'i ruumes Epa vastas algusega kell 17. Aktuse kava täidavad raidid. skaudid ja Eskilstuna täienduskoodi õpilased.

UPSALA

Klubiõhtu.

Upsala Eesti Klubi maksuklubiõhtu laupäeval 21. mail algusega kell 19.00 Eesti Kodus Upsalas, on pühendatud kevadele. Esinevad Ahti Pae, Evald Arand ja Gustav Puu. Õhtu on ühtlasi lõpu-õhtuks kevadel tegutsenud õpperingidele, klassikalisest muusikast E. Arandi juhtimisel ja ühingute majapidamisest G. Puu juhtimisel. Klubiõhtul pakutakse kohvi ja võileibu, baar karastavate jookidega. Teretulemast!

KOITJARVE

Informatsiooni koosolek.

Teisipäeval, 31. mail, kell 19 teostub Tallinna lipkonna ruumides Gamla Lundbyvägen, Hisingen, Göteborg, informatsioonikoosolek Koitjärve laiadlastest maaladest väiksemate kruntide võimalikku väljarentimise asjas suvemajade ehitamise otstarbel. Kõik asjasõhuvitatud teretulnud.

Paremale: 1) Riik Parlisi konverentsil. 4) Rindkuju. 7) Kindlaks võitma. 9) Ese milles põrsast ei ostleta. 11) Eesti kirjandusteadlane, Oskar Luiste, kogutud teoste toimetajaid. 13) Linn Kesk-Itaalias. 15) Kala. 16) A. Järnefeldti romaan Soome ärkamisajast. 17) Troonilolev keiser. 19) Hone. 21) Lagi all, lagi peal, lae all lauldakse (eesti mõistatus). 22) Elbe harujõgi. 24) Ruum korteris. 25) Endine Itaalia asuma. Punase mere rannal. 26) Varemalt. 27) Tõmane maantedele.

Alla: 2) Rahuühik iseseisvas Eestis. 3) Mulnasesestlaste maalinn. 4) Katolilikaste kanta Saksamaal. 5) Heilmeister kelle laududes elustab meie looduse karm ilu. 6) Vaid Tartumaal samanimelise aleviku ja kirikuga. 8) Nautukese aja eest. 10) Vald Viljandimaal. 12) Meelemõrkusetus. 13) Ladus. 14) Kuurort Austrias vääviliilikatega. 17) Heinamaa. 18) Värv. 19) Ees-Aasia suurim jõgi. 20) Kirjanik ja ajakirjanik, pingu Kanadas. 23) Jõgi Saksa alal. 24) Krahv Inglismaal.

LAHENDUS EELMISELE RISTSONADELE.

Paremale: 1) Provence. 7) Missioon. 13) Rahe. 14) Ekslema. 15) Nina. 16) Iiri. 18) Sal. 19) Asam. 22) Neste. 24) Etur. 26) Po. 27) SET. 29) Tsentraal. 31) Tal. 32) Enam. 34) Ex. 35) Sn. 36) Ehte. 37) Lie. 38) Malik. 39) Abl. 40) Saksamaa. 41) Bulgaania.

Alla: 1) Pressens. 2) Ohi 3) Vein. 4) Neisse. 5) Ck. 6) Essen. 7) Meier. 8) Im. 9) Saatan. 10) Inar. 11) Oim. 12) Napoleon. 17) RET. 20) Sul. 21) Ten. 22) Peema. 23) Tasku. 26) Pan. 28) Tuik. 30) Tal. 31) Tiin. 33) Mis. 36) Eba. 39) AG.

KIRIKLIKK teated

E. E. L. K. KIRIK.

Stockholmi koguduse jumalateenistus pühab. 22. skp. kell 15.00 Jakobi kirikus. Teenib õp. Konrad Veem, orelil Priit Ardna. Lauluraamatud.

Göteborgi ja Mölndali kogudused.

Göteborgis Kristine koguduse majas (mitte kirikus) Taevaminemise pühal 26. skp. kl. 14.00 jumalateenistus. Lauluraamatud. Praost J. Gnadenteich.

Lääne Rootsis kogudus.

Ulricehamnis kogud. majas laup. 28. skp. kl. 17.00 emadepäeva jumalateenistus.

Leeripüha Göteborgis Kristine Kirikus 12 juunil.

Leeripüha Borásis 19. juunil.

EELK Göteborgi kogudus.

Pühapäeval, 22. mail kl. 15.00 S:t Pauli kirikus jumalateenistus. Jutlustab praost Martin Ots. Orelil fil. stud. Ülle Virro. Lauluraamatud.

Halmstadi kogudus. Laup. 28. skp. kl. 17.00 emadepäeva jumalateenistus Martin Lutheri kirikus. Laulusid. Teenib abipraost K. Pr. Sürg. Orelil organist M. Sillak. Kohe pääle jumalateenistust on emadepäeva aktus ning kohvilaud on kaetud.

Uppsala kogudus jumalateenistus pühapäeval, 22. mail s.a. kell 16.00 Almtuna kirikus. Lauluraamatud. Leerilaste õnnistamine on neljapäl. esimesel pühal, 5.6.60 sealsamas. Armulaud kaetud. Laululehed.

EESTI AP. ÕIG. KIRIK.

Stockholmis Taevaminemise pühal 26. skp. kl. 11.00 liturgia. Teenib ülempreester A. Nael.

Göteborgi kogudus. Pühapäeval, 22. skp. kell 11.00, jumalateenistus Rudis, praosti kodukirikus. Ülempreester N. Raag.

Borási kogudus. Kristuse Taevaminemispühal, 26. skp., kell 11.00 jumalateenistus Caroli koguduse saalis. Ülempreester N. Raag.

VABAKIRIKUD.

Tabernakel, Baptisti kirik Stockholm. Vegagatan 2, (Odenplani juures) pühapäeval 22. skp. kell 15.30 eestikeelne jumalateenistus. Kõneleb pastor D. H. Mattson j.t.

Norrköping, Saron, Olai Kyrkogata 8. Pühapäeval 22 skp. kell 15.00 ühine jumalateenistus. Kõneleb pastor Erich Tökke. Ged Vikmanid laulavad viimast korda. Reedel 27. skp. kl. 19.00 kõneleb fil. dr. Ervin Roos. Soololaule pr. Elsa Roosilt. E. Tökke.

Norrköpingi Tabernakli Kungsgat. 26. Jumalateenistus pühap. 22. skp. kl. 15.00. Kõneleb kohalikud vennad.

Borásis Bibandi saalis Stjärnskådagat. 2. Valmistik koosolek Taevaminemise pühal kl. 11.00. Külalisena kõneleb v. E. Roos ja laulab õde Elsa Roos Lundist.

Olofströmis Viidi lokaalis eestikeelne jumalateenistus pühapäeval 22. skp. kl. 15.00 kõneleb: Fil. Dr. Ervin Roos ja V. Kubja. Soololaulud Elsa Roosilt.

Halsingborgis Slottshagskyrkas Längvinkelsg. 26 Taevaminemispühal 26. skp. jääb eestikeelne jumalateenistus ära.

● New Yorgis õnnistab praost Rudolf Kiviranna järgmised leerinoored:

Ingrc Habeck, Epp Jaakson, Anu Kikas, Inda Kissa, Anne Liis Kiviranna, Piret Küll, Marju Laube, Heli Linnamägi, Anne Matson, Ene Neostus, Anne Reet Oja, Anne Piller, Maarit Poom, Pia Raudsep, Elo Rebane, Ilona Rooni, Victoria Salumäe, Eli Tabur, Ann Uiga, Anne Unsman, Viiu Vanderer, Helgur Ernits, Juhan Jaakson, Olev Juhanson, Tõnu Kikas, Paul Kukk, Arno Lõvak, Inge Lipping, Jaan Lumi, Ain Madisso, Arne Michelson, Karl Keostus, Veiko Nõormäe, Indrek Ott, Karl Petersen, Ermi Roos, Priit Rnut, Paavo Sepi, Olav Silberg, Ago Sõvari ja Toomas Vink.

● Viitlikunstnik Evi Liivak esines Ateenas iseseisva kontsertiga.

VEGETARIA

KAMAJAHU

(Kamajamust)

jälle saadaval:

Stockholm, Göteborg, Mölndal, Borås, Norrköping, Hälsingborg, Södertälje, Eskilstuna, Örebro, Halmstad, Västerås, Olofström.

(Kauplustes kus on müügil eesti produktid).

VEGETARIA,
Mölndal 3, tel. 20 17 60.

Müüa moodne

kiivilla

väga soodsalt. Lõuna Sthlmis. Vast: "5 tuba ja kõök", Box 16320, Sthlm 16.

3 TUBA moodsas villas äranda. Vast "Möbl. lõuna linnaosas", Box 16320, Stockholm 16.

ÜKSIK DAAM SOOVIB TUBA kõõgi kaust. Bromma suunas alates kas 1.6 või 16.5. "Ürline", Box 16320, Stockholm 16.

Kuulõpp

LÄHENER
UUENDAGE AEGSASTI

Eesti Päevalehe

tellimist, et lehe saamisel vahet ei tuleks. Tellimisi võtavad vastu kõik postkontorid Rootsis.

Göteborgi koolide kevadpidu

GOTEBORG — Vastamata erakordsele ilusale kevadilmale oli tälenduskoolide kevadpeole, millega koos tähistati ka emadepäeva, kogunenud ligi saalitäis rahvast. Pidu algas laste üldkoori lauludega. Opet. hr. A. Ausi juhkanti mõjuvalt ette kolm laulu. Palvuse pidas praost M. Ots Päevakohase kõnega esines mag. H. Rajamaa Stockholmist. Kõneleja rõhutas muu seas, et oleme hulga vaesemaks jäänud paguluses ja nimelt noorte kasvatuskõsimuses. Kaalul on hea kasvatusega eesti noor. Meil kõnelidakse kõikjal vabast kasvatusest, kuid õigem oleks mõiste -kasvatusest vaba. Päässtevahendid oleksid siin täienduskoolid, eesti noorte organisatsioonid, suvelaagrid, suvekolooniad jne. Kõneleja andis järgnevalt ülle Göteborgi koolidele suuredimensioonilise Eesti maakaardi. Viimast olla simult 2 tk. vabas maailmas, esimese on saanud Stockholmi Eesti Algkool ja teist on nüüd õnnestunud üleanda Göteborgi tälenduskoolidele. Väärtusliku annetuse eest tütles tänu koolijuh. pr. A. Aus. Nüüd laulid õhislaulluna: "Kaunistagem Eesti kojad" ja "Ema südä". Viimase laulu ajal dekoreerisid lapsed emaasid lilledega.

Kava teises osas esines õpilaste mandollinide- ja laulukoor hra Aro juhatusel, Härma Savioja deklameeris "Musträäätsa laulu", klaveril esines Eva Klemmer ja Helve Pull deklameeris "Palju tööd". Oli veel klaveril ettekandeid Sirje Kõgi' ja Maris Niitenbergilt, Karin Riitsenbergilt, ja Aili Kopler deklameeris "Uudismihulised kassid". Järgmisena rullus üle lava näidend "Kevadpidu metsas", ettekandud erandilt koolinoorte poolt. Klaveri saade pr. Sylvia Ivalo'lt. Lõpuks oli ühismängud. Loterlist ja loosides ostust võeti elavalt osa ning noorte kevadpidu tuleb nii siuliselt kui majanduslikult õnnestunuks lugeda.

Göteborgi koolide kevadpidu toimub ülesande Saksa asumaa Togo Lääne-Aafrikas. Pildil Togo elanikke iseseisvuse väljakuulutamise päeval.

OLEVILINNA SÕNUMID

Nii nimetatakse Eesti Gaidide ja Sakutide Maleva neljanda suurlaagri informatsioonilehte, mida toimtab laagri skautidepoolne linnapea skm. Gustav Ilves. Erinumbris gaid- ja skautjuhtidele kirjutab toimetaja:

"Kuidas oli võimalik, et hulk väikesi kalapaate jõudis 15 aastat tagasi põgenikega üle tormise Läänemere Rootsi randa? Oli see vaid juhus või roolimeeste raudne tahe, mis tõi tuhandeid eestlasi vabasse maailma?

15 aasta eest tehti raudse tahtega paljud võimatud asjad võimalikuks, nüüd aga tehakse endale tihti võimalikud asjad võimatuks! Seda seoses ka Suu laagriga. Pikaks läheks nende põhjuste loetelu, mis ühel või teisel teeb Suurlaagrisse tuleku võimatuks. Kuid käsi südamele — kas need põhjused kaaluvad siiski üles võimaluse kaasa elada ja kaasa aidata meie noorte suurürituste, mis kordub vaid ija nelja aasta tagant.

Pea meeles: noored vajavad Sind, kuid ära unusta ka seda, et Sina isegi vajad värskendust ja vaimustust, mida Suurlaager pakub!"

Selle juhtkirjaliku pöördumisega juhtide poole on kogenud master tahanud nende pea pihta. Sest pahatihti ei osata endale nagu selgeks teha, missugune tähendus on Suurlaagril meie noorte kasvatamisel rahvuslikus vaimus; missugusedi tõukedi annab see suuriürituse meie järelkasvule, et säästa enmast oma rahvale. Ja eestlastel väikese natsioonina on tõsine vajadus ja põhjus pingutusteks rahva vaimu ülalhoiuks ka võõrail. Sest ümberrahvustumise oht ei varitse meid ainult väljas, vaid ka kodumaal.

Loen ise kõige traagilisemaks nähtuseks seda, et eesti lapsed, kes kuos vanematega 1941. a. küüditati Venemaale, nüüd Eestisse tagasi pääsedes ei oska enam eesti keelt. Nad on oma kodumaal sunnitud minema vene koolidesse, et ainest aru saada. Nende sõpruskonna moodustavad vene noored. Ei oie veel kuulda olnud, et Eesti oleks võimalik avalikku selgitustööd teha nende noorte tagasivõitmiseks oma rahvale. Aga meil siin väljas see võimalus on!

Ka skautlik Suurlaager on ühéks vahendiks eesti noorte sõlmitmiseks tema rahvale. Ruumalus ja üleliigne mugavus võivad selle võimaluse käest lihiseda lasta. Sellepärast ühineb Noortelehi skm. Gustav Ilvese sõnadega: "Pea meeles: noored vajavad Sind!" Ja see mõenutus on mõeldud just neile eesti noortele siiamaani tema rahvale. Ruumalus ja üleliigne mugavus võivad selle võimaluse käest lihiseda lasta. Sellepärast ühineb Noortelehi skm. Gustav Ilvese sõnadega: "Pea meeles: noored vajavad Sind!" Ja see mõenutus on mõeldud just neile eesti noortele siiamaani tema rahvale.

Ilmar.

NOORTELEHT

Nr. 26 Reedel, 20. mail 1960

7 nädala pärast suurlaager!

Osavõtjaid ka teistelt mandritelt

Kuuvahetusel Metsakodus peetud Olevilinna juhtkonna nõupidamine selgitas palju olulisi ja seni lahti seisnud küsimusi seoses eelseisva Eesti Gaidide ja Skautide Maleva neljanda suurlaagriga 15. kuni 24. juulil. Määrati kindlaks esialgne laagri tegevuskava ja üld-päevaks, samuti laagrimaks, küütlustusmaksud ja nõud puht majanduslikud normid. Väiskülalisele suhtes otsustati, et need teevad kaasa eestlaste laagriprogrammi mõningate eranditega, kus eriseoviid võiksid arvestamisele tulla. Küülalisi on oodata ka väljaspoolt Europat.

Oheks mõrelapseks laagri juhtkonnale oli kartus, et meie avalikkus ei tea midagi suurlaagrist.

Lähemal ajal saadetakse noortele koju kätte varustuse nimekiri ja looddetavasti korraldatakse kohtadel ka lastevanemate koosolekuid, et selgitada lähemalt varustuse ja laagriga seoses olevaid küsimusei, mis vanematel tihti teadmata.

Laagri tegevuskava üldjoontes on järgmine: 15. juuli kogunemine, laagri rajamine. 16 juuli laagri avamine koos küülalisega, suurlõke. 17. juuli küülalispäev. Lippude heiskamine, jumalateenistus, linnadevaheline võistlus, maavõistlus, teatrietendus, skautide lõkked. 18. juuli võistlused, huviringid, rajad, lõkked linnaosades, Gillwelli-klubi. 19. juuli huviringide töö, haik, eriklassid vanemgaidide-skautidele. Võistlused ja kino hellakestele: hundudele. 20. juuli kosjasöit, suurlõke küülalisteli küülalistele, võistlused ja huviringid tegevuses. 21. juuli valjasöit soovijale. Muud üritused kohale jõudule. Juhtidele mõlestuste-rada. 22. juuli huviringid, võistlused Olevilinna jooks. Lõkked. Juhtidele sõjamuiateenistus. 23. juuli kirikupäev, lõppvõistlused, lõpplõke. 24. juuli laagri lõpetamine, laulupidu.

Päevakava: Kell 7 äratus, võimlemine, pesemine. 8.30 hommikusöök. 9.30 palvus, tõlevastus. 10 lippude heiskamine. 10.15—12.30 tegevus. 12.30 ujumine gaididele. 13 ujumine skautidele. 13.30 lõunasöök ja puhketund. 15 tegevus. 18.30 õhtusöök. 19—19.45 kino. 20 lippude langetamine. 20.15 lõke. 22 öörahu (hellakesed hundud). 22.30 ülõne öörahu.

Laagrimaks kr. 55.— Sama kehtib ka juhtkonnale ja personaalile. Juhtide alaealised lapsed, kes vanuse poolest ei saa veel olla hellakesed või hundud, on maksuvabad. Küülalised, kes on maleva liikmed, maksavad kr. 10.— põhimaksuna pluss iga päeva eest kr. 5.—, mitte malevasse kuuluvad küülalised kr. 10.— põhimaks pluss kr. 7.50 iga päeva eest.

Küülalised, kes soovivad laagris olla terve aja maksavad kr. 75.— kusjuures põhimaks kr. 10.— on sellesse summasse sisse arvatud. Küülalised peavad majutuseks kaasa võtma oma teki; toit laagri ruamat ja märk on laagri poolt. Küülalispäevadel on kehtivad järgmised maksud (s. o. ajutistele küülalistele) väravamaks kr. 2.—, autopark kr. 2.—, laigiplats kr. 3.—. Noored alla 15 aastat pääsevad laagrit küülastama tasuta.

Lapsevanemad on avaldanud soovi, et pärast laagri korraldustaks Metsakodus Vabaõhukool. Sellele soovile on arvatavasti võimalik vastu tulla. Sel juhul oleks koolimaks (2 nädalat) kr. 75.—.

Soovijail teatada suurlaagri juhtkonnale.

Kõigis laagrisse puutuvais küsimustes muude aadresside puuduimisej pöörduda Noortelehe poole!

Laagrisse registreerimine: skm. Elmar Ojaste, Ahrenbergsg. 16 C, Göteborg 0. Registreerimismaks kr. 10.— tasuda samaaegselt postgirole 55 13 56 Eesti Skauitide Suurlaager, Stockholm 0.

Johansson ja eestlased

Kaks aastat on Gimo lossis eesti noored kolm nädalat valitsejaks olnud, kolmas suvi on ees. Üks neist, kes kaks suve Gimos veetnud, Kai Nõu Lundist, on kokku võtnud oma mälestused ja muljed õpetusele ja sissejuhatuseks tulevastele gimolastele. Kai oli ka Eesti Rahvaülikooli ajalehe, "Johansoni Pärvalehe" peatoimetaja.

Gimo lossivaimu Johanssoni kuulus fosforiväre on loodetavasti normaalseks muutumas peale talvist puhkust. Kahtlaste kujude ingihüüdmine läbi lossi koridoride ei olnud vaese tondi hingeelule tervislik. Need kahtlased kujud olid eesti rahvaülikooli suvekursuse osavõtjad, kes tegid Gimo lossi kirjuks ja põnevaks kohaks paari nädala jooksul. Räägiti isegi, et Johansson olevat asja nii tõsiseks pidanud, et ta üks kuuvalge öö ennast triibulise pidzhaama pükstesse riietus ja suunst trepist ettevaatlikult alla tuli vaatama mis ta majas õieti sünnib. Aga võibolla oiid ka laimujutud; ma ei tea.

Igal juhul oli Johanssonil palju imestada. Kooliõde rolli mängivad kindlasti noorte kursuslased. Kaga ma kahtlen väga et nad ülelaksid seda, mis mõningad teglased laupäeva õhtuti selle tantsu nime all ette nähtasid. Samuti oiid eestlased esimesed kes avastasid kuidas saadakse sisse suurde hoonesse poiste majast peale peaukse lukustamist. Peale seda väärtuslikku näpunäidet säme teada kuidas ühiskondlikku kooki küpsetada. Õieti ceti keelt pruukida, koosolekut pidada, sotsiaalpsühholoogilisi katseid teha ja mis siis juhtub kui sind kohtu kaevatakse. Andsime ka välja ajalehe, kus kõik mis juhtus läbi arutati, kes kellegiga kalal, seenel, jalutamas ja kuud vaatamas käis. Kui kellegi midagi kaduma läks, poiud vaja. Kõhe ikkilisele minna vaid oli vaid tarvis kuulutus ajalehte panna.

Gongi mürin on ka mälestus mis iii nuttu meelest ei kao. Seda raiuti iga hommik peahuu sisse ja oli muidugi effektiivne äratusmoetood. Korsett õlu oli maakeeles Kornett mida lõunaajal osta võis ja mis tihti oli auhind mõnes spordivõistluses mis päeva jooksul sooritati. Gimo paadisiid on ka nähtus mis mulle selgesti meele on jäänud. Ma poleks lialgi almanud, et kis ainus sõid mi palju inimesi võib mahutada. Palavas pälkses lamasime seal kõik nagu silgud reas. Muidugi tekkis kisa ja vandumist kui keegi sporltik sell pea ees vette hüppas ja selle juures sõlapealse märjaks pritsis. Aga sellased tülid ei kestnud kunagi kaua. Ainuke kes nende päivitustundidest kahju sai oli see vaene lokter kes oma kallid pälkseprillid ülle sila käre pillas. Sukeiduti küll agaralt aga prillid jäid Gimo järve põhja. Tulevased kursused võivad korraldada nende järele sukeldus võistlusei.

Kuid, nagu öeldud, Johansson ootab jälle uusi eestlast oma lossi ja kui lõpupeol mõned kursuslased omahuletatud pikelaulu ette kandsid kus, viimane viirss kõlas:

"Kui kellegi varbat nüüd astumud mele
siis tagasi tiitlid ja üiteme tele!"

siis ei võtnud kiegi tiitlid tagasi, ei lektorid ega sõber Johansson.

Kai.

Suurlaager Austraalias

Eesti Skautlikud Noored Austraalias (ESNA) korraldavad oma III suurlangri sastavahetusel 1960/61 Adelaide'i ümbruses. Samal ajal peavad eestlased Austraalias Adelaide'is kaheksandad Eesti Mängud. Mõlemad üritued panevad aluse kauge mandri eestlaste suurimatele pidustustele ile mitme aasta.

● Stockholmis on abiellujatena maha kuulutatud Ake Pettersson ja Ingrid Väli.

Sõjaveteraan kirjutab noorte "Tulehoidjas"

Tulehoidja 1960. a. neljas number jõudis juba paari nädala eest lugejate kätte, mis Karu lipkonna juuiseli kõrvat oli suurel määral pühendtaud eesti emale. Luuletervituse emadepäeva puhul oli Tulehoidjale saatnud vana sõjaveteraan Edur Ounas, kes praegu elab Edela-Saksamaal omas majas, mille ehitamine sai teoks Rootsi eestlaste ennastsalgava kogumiskütsiooni tõttu.

Edur Ounas kuulus noore ajateenijana Eesti Vabariigi kaitsevägge. Kui maa alisatati võõrale võimule. Sellega seoses tehti ka meie kaitseväelased punasõduriiks ja sõja puhkemisel küüditati Venemaale. Kui oiikuut nõudis eestlaste paigutamist rindele, jooksis suur hulk neist lääne poole ile. Nende hulgas ka Edur Ounas. Hiljem võitles ta Eesti Leegioni ridades kommunismi vastu ja ägetates lahingutes Sinimägede all sai ta raskeid haavaid ja tagajärjel kaotas ta nägemise, suremu osa kuulmisest ja mõlemad käed. Kuuldeaparaat võimaldab tal tajuda sõiski ümbrust helide kaudu, operatsioonide protsessiga on tal aga kätetõed teha, muu hulgas masinal kirjutada. Ja seda teeb ta õige osavalt.

Isiklikud mälestused Edur Ounasest pärinevad Garmisch-Partenkircheni vangilaagrist, kuhu sattusime pärast sõja lõppu 1945. Püüdsime saladuses hoida seda, et viibime vangistuses, kuid tee, mida läge päev koos juhtusime oli lühike ja sai pimedale sõjamehele nii tuttavaks, et ta hakkas milleski kahtlema, kuni tõde selgus. Pidin talle siis juttustama kõigest, mis meid ümbrutses: lahkusõnaline trastaadtõkked, vahitornid raskekuulipildujatega, Ameerika sõdurid...

Meil oli vangilaagris ka eesti kirjandust. Lugesime seda meist kõige raskemate kamaeedi kaasvõitlejale vahelduimisi mitme poisiga. Kuid ta avaldas ka ise soovi kirjutamiseks. Peas vormis ta oma mõtted bulletusteks ja dikteeris siis. Kirjutamine ta sõitad dies, lugesime talle ette ja parandasime ühiselt.

Edur Ounas ei ole lakanud armastamast luulet ega vasinud kirjutamast ka ise. Noore mehena muutus ta invalliidiks ja tema sõsemine maailm on siiani nooreks jäänud. Ta kirjutab: Kallis eesti ema hella, / kuula tänu rõõmukõlaj helisemas pidupäeval; / Au en kõigel Sinu vaeval!

Ilmar.

Ja Jauramid laulavad...

Jauramid said hiljuti aasta vanaks. Nii nagu sünnikat sai proiektseeritud Fälköpingis, mil peeti ka "juubelipidu" samas maha, munadekoksimise ja muu tavakohasega. Kuigi Amaalia puhkab juba ammugi vanadusõrkust kusagil Jonnikõlla käremail ja ei kavatse viist üldse enam elvalmu sisse võtta, pole jauramid sellepärast veel jalameheks jäänud. Ahase kaheistmeline- Putukas mahutab häädakorvi 4—5 linge ja tõejõuand kombineerivad vajaduse korral mingisuguse autoasjanduse igal juhul.

Kuid palun väga vahandust, et juluga mõlkugele olen lähnud. Kõik kindlasti viet veel ei tea, kes nood jauramid õige on! Need aga, kes vlimasel AK-1 kõiisid ja samuti need, kes Jonnikõlias (Jönköpings) kolas on kiimud, need teavad. Kuid kõige selgemiin on asi kirja pandud jauramite seaduseraamatus, kus sõnasõnalt seisab: JONNIKÕLA JAURAMID ON EHTSAD JAURAMID. EHTNE JAURAM ON VAHEMALT 16 AASTAT VANA JA KUI TA ON VAHEMALT 10 KORDA JAURAMAS KAINUD, VÕIB TEMAST SAADA PARISJAURAM. Ja veidi kaugemal võime lugeda kirjutamist JAURAMITE TEGEVUS SEISNEB POSITIIVSES JAURAMISES. Lisaks olgu öeldud veel, et JAURAMITEL EI OLE JUHATUST, JUHEI EGA NÕUKOGU. ON AINULT AMETMEHED, KES PANNAKSE AMETISSE VABATAHTLIKULT VASTU TAHTMIST. Nähtavasti KUI ON KASSA, SIIS ON KASEMEES, KUI ON KODA, SIIS ON KOJAMEES, KUI ON NAINE, SIIS ON NAISEMEES jne. Kuna seaduseraamat on avalikkusele suletud, siis pikemalt sinna pilku heita ei tõhi. Parem vaatame, kuidas jauramite praegune koosseis välja näeb. Nimekirjas on järgmised nimed: Aili, Kersti, Maie, Mari-Ann, Helle, Laule, Linda, Ann, Lembi, Raivo, Kaio, Matti, Arvo ja Ahna ning poiijauramitena Tiina ja Mare. Mitte just väike rodu, kui arvestada, et Jonnikõlla kogu 80-liikmelne eestlaskond on umbes Stockholmi suurusele maa-alale laialihajutatud ja kaugused kodude vahel keskmiselt 30 km. piirides.

Milles teo positiivne jauramine siis seisneb? Kõigepealt selles, et kõik jauramid loevad oma aukohuseks osa võtta iga kahe nädala takka peetavast, moodsas keelesseniorskautide koondusest ja kordkuus lipkondade ühiskoondusest, loomulikult vormis. Vahepeal ja osalieti samaaegselt, s. t. kord nädalas sõadakse kokku kas mõnes huviringis, peokava või näidendiproovil või muilu improviseeritud jauramisel. Pidusõidi peetakse vahetevahel. Sügisest kuni tähani on olnud neid tõna mitu, avalikke ja omavahelisi. Detsembris rõiteks saadi maha KELLA 5-TEEGA, kus Aili pajatas oma Inglismaa muljeid ja serveeris teed ehi inglise stiilis, ning paljud jauramid sooritasid oma tuleproovi ja võeti vastu pärisjauramiteks. UUS AASTA võeti vastu õhiselt tantsuga kohvik Gasellis. Vabadusõiev aktüee kaeva lasus peamiselt jauramite õigadel ja varsti pärast seda juleti eite võtta mõlgi ennekuulmatut — õhtu, kus osad olid vahetatud. Hõrrad hoolitseiid kõigipoole eest ja daamidel oli see au, et võiisid terve õhtu hõrrasid tantsule paluda! Kas kõjusaatmine ka vastava õmberpõõratud reegli järele käis, sellest vaikiin ajatagu... Elu igal juhul seisma ei jäänud, sest märtsis käidi taas sõilas Borási nooruse peõõhtul ja munapühade teine õhtu veeteti Fälköpingis "Musta Kassi" salongis. Nädal hiljem oldi juba ametis jüripäeva-peo korraldamisiis seisnevad Kõigepealt selles, et kõik jauramid loevad oma aukohuseks osa võtta iga kahe nädala takka peetavast, moodsas keelesseniorskautide koondusest ja kordkuus lipkondade ühiskoondusest, loomulikult vormis. Vahepeal ja osalieti samaaegselt, s. t. kord nädalas sõadakse kokku kas mõnes huviringis, peokava või näidendiproovil või muilu improviseeritud jauramisel. Pidusõidi peetakse vahetevahel. Sügisest kuni tähani on olnud neid tõna mitu, avalikke ja omavahelisi. Detsembris rõiteks saadi maha KELLA 5-TEEGA, kus Aili pajatas oma Inglismaa muljeid ja serveeris teed ehi inglise stiilis, ning paljud jauramid sooritasid oma tuleproovi ja võeti vastu pärisjauramiteks. UUS AASTA võeti vastu õhiselt tantsuga kohvik Gasellis. Vabadusõieva aktüee kaeva lasus peamiselt jauramite õigadel ja varsti pärast seda juleti eite võtta mõlgi ennekuulmatut — õhtu, kus osad olid vahetatud. Hõrrad hoolitseiid kõigipoole eest ja daamidel oli see au, et võiisid terve õhtu hõrrasid tantsule paluda! Kas kõjusaatmine ka vastava õmberpõõratud reegli järele käis, sellest vaikiin ajatagu... Elu igal juhul seisma ei jäänud, sest märtsis käidi taas sõilas Borási nooruse peõõhtul ja munapühade teine õhtu veeteti Fälköpingis "Musta Kassi" salongis. Nädal hiljem oldi juba ametis jüripäeva-peo korraldamisiis seisnevad Kõigepealt selles, et kõik jauramid loevad oma aukohuseks osa võtta iga kahe nädala takka peetavast, moodsas keelesseniorskautide koondusest ja kordkuus lipkondade ühiskoondusest, loomulikult vormis. Vahepeal ja osalieti samaaegselt, s. t. kord nädalas sõadakse kokku kas mõnes huviringis, peokava või näidendiproovil või muilu improviseeritud jauramisel. Pidusõidi peetakse vahetevahel. Sügisest kuni tähani on olnud neid tõna mitu, avalikke ja omavahelisi. Detsembris rõiteks saadi maha KELLA 5-TEEGA, kus Aili pajatas oma Inglismaa muljeid ja serveeris teed ehi inglise stiilis, ning paljud jauramid sooritasid oma tuleproovi ja võeti vastu pärisjauramiteks. UUS AASTA võeti vastu õhiselt tantsuga kohvik Gasellis. Vabadusõieva aktüee kaeva lasus peamiselt jauramite õigadel ja varsti pärast seda juleti eite võtta mõlgi ennekuulmatut — õhtu, kus osad olid vahetatud. Hõrrad hoolitseiid kõigipoole eest ja daamidel oli see au, et võiisid terve õhtu hõrrasid tantsule paluda! Kas kõjusaatmine ka vastava õmberpõõratud reegli järele käis, sellest vaikiin ajatagu... Elu igal juhul seisma ei jäänud, sest märtsis käidi taas sõilas Borási nooruse peõõhtul ja munapühade teine õhtu veeteti Fälköpingis "Musta Kassi" salongis. Nädal hiljem oldi juba ametis jüripäeva-peo korraldami-

Eesti Rahvaülikooli õpilased Ruth Kuusik ja Meelike Kohh Gimo järve vett proovimas suvel 1959.

"Jauramid" nõupidamisel koos oma juhi Ilmar "Ahas" Loorannaga (keskel laua taga).

Ülendusi Saksamaal

Jüripäeval 1960 tegi Eesti Skautlõõ Keskus Saksamaal teatavaks järgmised ülendused: Skautmastri väitekirja kaitsmise õigus antiiskm. Martin Lokk'ile, Nürnberg. Skauti hoolusmärgi ja diploomi said I jsk Peeter Mannoff, Aalen ja I jsk Kalju Punga, Nürnberg.

. . . ja Kanadas

Kanadas ülendati skautmastrikiiskm. Karl Siitis pärast edukat skm. väitekirja kaitsmist teemal: "Skautlus ja rekordsport".

Nooremskautmasteriks ülendati skj. Märt Laretei, kes edukalt juhtis Nova Scotias eesti üksiiskauitide salka — omapäisematel üksuat, mis eesti skautluses kunagi eksisteerinud, kuna polsid elasid hajutatult ligi 200 miilise läbimõõduga piirkonnas. Värske nskm. õpib praegu Britt Columbias sõjaväe inseneriks.

Eeskujuliku skaudi märk annetati järgmistele I järgu skautidele: Tõnu Altosaar — St. Catharinesist, Ain Michelson, Jüri Pääsu — Toronto Viru lipkonnast, Meeme Suitson — Montrealist ja Enn Aro — Ottawast.

Skauti hoolusmärgi said: Juhu Loosberg — Toronto Viru, Heino Liiles, Mati Lääne ja Viido Võrang — St. Catharines, Rein Hutso ja hundujuht Mari Paulus — Montreal, Ann Veller — Toronto Saar. Hundu hoolusmärk: Priit Kalvik — Toronto Viru, Jüri-Mikkel Ruus — Ottawa.

Õnnetaaler Saksamaal

Suhteliselt halvem majandusliik elukord juat meie kaasmaalaste osas Saksamaal on takistuseks vanemateie saata oma last eesti skaudilagrisse. Senini on Eestlaste Keskesindus rogunud annetusi laagrite finantseerimiseks, kusjuures on tasutud nii laagrisse sõit kui ka elamiskulud. Kiesoleval aastal on gaidid ja skautid ka ise kaiku panmud aktsioonl "Õnnetaaler"; missuguse korjanduse sisseiuleki läheks eelseisval suvel peetava skautlike noorte laagri "Sakala" majandamiseks. Tuetuse alammäärakss on 1 Läänc-Saksa mark, ja õnnetaalereid levitatakse kuni 1. juulini 1960. Oletades, et ka Rootsis elavad eesti noored ja nende vanemad tunnevad huvi kaasmaalaste ilusa suvevalamuse kindlustamise vastu, lisame siia vajalikud aadressid: Martin Lokk, Nürnberg/ Bay, Wilhelm-Marx-Str. 26/ III. Skauttöö Keskuse pangakonto Saksamaal: Stadtsparkasse Nürnberg, konto Nr. 3—000162.

segu kodulinnas ning 1. mai eelõhtul tehti algust "hippade"-hoonjaga Forserumis, kus esimene jauram kolmest tänavusest valge mitsi saamisi pühitses.

Nii pole tegevusest kunagi puudus ja tulevik roos kevade saabumisega veelgi erksamaks võiks minna, kui mitte "kroonu" taas kahte jauramit kasarmusse ei

TÄNAVUSI LÕPETAJAID

Sinimustvalgega plakat oli taustaks Stockholmi Norrmalmi tüüarlastegümnaasiumi lõpetajale Ann Valdrele. (NL-foto R. Tippo)

Elle Saal, Norrmalmi gümnaasium Stockholmis.

Anne Nõu, Hultsfredi gümnaasium.

Viis päeva suvekursusel Lidingöl

18.—23. juunini toimub Lidingöl asuvas Breviki rahvaülikoolis suvekursus eestlastele, peamiselt nortele, kus nädala kestel töötatakse vahelduva ja huvitava programmiga, mis haarab meie väiisvõõlhse probleeme, rahvusvahelist olukorda, olukorda ikestatud. Eestis ja terve rea kaasaja kõige akuutsemad poitiilisi ja ühiskondlikke probleeme. Kõigile osavõtjaile taustakse säiidukund kõigist Rootsi keskustest, samuti on kõigile tasuta ühalpidamine Breviki idüllilises ja samal ajal hääd suvepuhkust võimaldavas rahvaülikoolis Lidingöl.

Rahvaülikool alustas tegevust 1956. a. ja saab riigi toetust alates 1958. a. Aasta läbi kestab siin töö kolme pühkursusega, mille vahele ülõitakse erikursusi, nagu peekond eestlastele. Rahvaülikool asub laadaisel maa-alal rea kõrvalhoonetega. Kuna rahvaülikool asub otse Stokholmi külje all, siis lised eesti noored kaugematest keskustest, kes soovivad ka roolst pealinnaga tutvuineda selle kenamad varasuvisel ajal, peaksid seda soodsat võimalust eriti kasutama.

Kursuse korraldajaks on rootsi folkpartei koos eesti liberaaldemokraatiiki koondisega. Juhatajks on rootsi Liberaalse haridusliidu nõunik fil. kand. Sten Jacobson ja eestipoolseks abijuhatajaks eesti liberaaldemokraatiiku koondise noorteeskitsnoni esimees Tõnis Tõnisson.

Helle Kuldvere, Stockholmi ühisgümnaasium. (Foto Perten)

MULLUNE SPORT III

Aasta-tabelid paguluses

Lühimaajooksud:

Praegu on paguiaste hulgas aimult üks sprinter ja tema on paremkui keegi teine eesti spordi ajalooss. Tõnu Sepp (USA), kelle isiklikeks rekorditiidiks on 9,5 100 jardil ja 21,0 220 jardil (võrduvad 10,3 — 10,4 resp. 20,9-ga meetridistandisiel).

Gunnar Seck (Austraalia), kelest paari aasta eest sõda palju loota, on vigastatud ja sunnitud oma spordikarjäärl katkestama.

100 m: Kalju Plank 11,4; Ats Murro 11,4; Ingvar Marks 11,5; Madis Laas 11,7; Jaan Riisenberg 11,7.

200 m: Tõnu Sepp/US 21,1; Ingvar Marks 23,8; Ulo Simmul/A 25,3.

400 m: Ingvar Marks 50,4; Arvid Aadli 54,8; M. Hennoste/A 55,8; Paavo Roos 57,6; Udo Einberg 57,8.

300 m jooks: Kalju Plank 36,9.

Keskmaajooksud:

Paguiaste parim neil aladel on, nagu juba mitu aastat, Aser Kivisaar, kes nüüd omab eesti tipptulemust 1000 m jooksus ajaga 2.24,0, mille ta saavutas rahvusvahelistel võistlustel Borásis augustikuus.

Meie suurlotusest Ergas Lepsist Kanadas, kelle parimad ajad on peaaegu Kivisaare klassis, pole tänavu midagi kuulda olnud.

800 m: Aser Kivisaar 1.52,9; Ingvar Marks 2.07,1; M. Hennoste/A 2.09,9.

1000 m: Aser Kivisaar 2.24,0.

1500 m: Aser Kivisaar 3.51,3; Heldor Roots 4.19,2; Arvid Aadli 4.28,0; M. Hennoste/A 4.42,1; Paavo Roos 4.43,0.

Pikamaajooksud:

Selle pealkirja alla oleme mitu aastat lugenud vaid ühe isiku: Arnold Vaide, kuid tänavu võiks ka nimetada noort Södertäljelast Heldor Rootsi.

3000 m: Arnold Vaide 8.53,2; Heldor Roots 9.12,2; Arvid Aadli 9.40,6; K. Peljo/A 10.53,7.

5000, 10000 ja maraton: Arnold Vaide 15.17,6, 31.20,8 ja 2.26.19,4.

Tõkkejooksud:

Kurb on näha, et meie parim tõkkejooksja Ingvar Marks, kes lühikest aega jagas eesti tipptulemust 400 meetril, pikemat aega on mõõnaperioodis.

Suureks lootuseks on aga kerkinud noor Rein Põder Uppsalast.

110 m t/j.: Rein Põder 15,7; Ulo Simmul/A 16,2; Ingvar Marks 16,3; Villu Haavasalu 16,4.

400 m t/j.: Ingvar Marks 56,8; Paavo Roos 66,8.

arathon.